

Seçim öncesi doları dizginleme çalışmaları ile önceki hafta döviz rezervlerimiz 6 milyar dolar daha azalırken bir de Birleşik Arap Emirlikleri'nden gelecek olan 8.5 milyar dolarlık kaynak girişinin iptali ile rezervlerdeki erimenin devam edeceği anlaşılıyor. Genelde ekonomide koro halinde seçim sonrası dövizin ciddi manada yükselmeyeceği görüşleri hakim iken koro'nun çeşitli çıkarlar sonucu "döviz artmayacak" mesajı verdiği ve ucuz döviz politikasının sürdürülebilir olmadığı da göz ardı edilmemeli. Özetle "döviz artmayacak" korosunun inanırlığı şüpheli ve deliller tam aksi yönü gösteriyor.

*****

Şant Manukyan: Uluslararası yatırımlar açısından popüler olmaya başlayan ülkeler elbette Hindistan'dan sonra: 1-Endonezya 2-Mısır (şu anda genel seçimler yapılıyor ve piyasa beklentisi seçimin ardından büyük bir devalüasyon yapılması) 3- Ruanda".

Bileşik Arap Emirlikleri Mısır'a 35 bn dolarlık yatırım yapacağını açıkladı ve IMF'den de 10 milyar dolarlık yardım gelecek. Mısır fakir bir ülke olarak algılanır. Değil ve orta sınıftan oluşan kuvvetli bir iç pazarı var.

*****

ABD Hazine Bakanı Yardımcısı Wally Adeyemo, ABD'nin yabancı finans kuruluşlarına yaptırım uygulama tehdidinin Rusya ile Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Kazakistan gibi ülkeler arasındaki finansal akışı önemli ölçüde değiştirdiğini belirtti.

Reuters'e konuşan Adeyemo, ABD'nin aralıkta yayımladığı başkanlık kararnamesinin ardından Rusya'ya yönelik uluslararası fon hareketlerinin azaldığına dikkat çekti.

ABD, aralık ayında yayımladığı başkanlık kararnamesi ile Rusya'nın, Ukrayna'yı işgali nedeniyle Batılı devletler tarafından uygulanan yaptırımları delmesine yardımcı olan üçüncü ülkelerdeki finans kuruluşlarına yaptırım uygulama tehdidinde bulunmuştu.

*****

Tetra Pak, Üretimi bölgedeki diğer tesislerde birleştirme planlarının bir parçası olarak 300 çalışanını işten çıkaracak ve Jurong-Singapur fabrikasını kapatacak. Tetra Pak ayrıca kurumsal ofisini Singapur'daki yeni bir yere taşıyacak. Bu yeni ofis 250 kişiye kadar kapasitesiyle Asya Pasifik'teki en büyük ofislerinden biri olacak.

*****

Şant Manukyan: Yapay zekanın enerji ihtiyacı biraz sis içinde kalmış durumda. GPT-3 benzeri bir modeli "eğitmenin" karşılığı 130 ABD hanesinin tükettiği enerjiye denk düşen 1300 megawatt saat. Modelin öğrenmesi yoğun enerji harcarken modellerin kullanılması ise çok daha düşük yoğunlukta enerji harcıyor. Yazılı bir metin oluşturma görevini 1000 defa test ettikten sonra ölçülen mitar 0.047kWh. Ancak imge generating modellere geçtiğimizde aynı sayıda deneme 2.997 kWh enerji gerektiriyor. Yani 1 şekil akıllı telefonunuzu 1 kez sarj etmeniz durumunda kullanılan enerjiye eş değerde enerji harcıyor. 2027 yılında AI sektörünün 85 ile 134 terawatt enerji kullanabileceğini iddia ediliyor. Yani dünyanın harcadığı enerjinin 0.5%'i, yani Hollanda kadar. Uluslararası Enerji Ajansı da 2022 yılında veri merkezlerinin 460 terawatt saat

harcadığını. Burada korkutucu olan bugüne kadar verimlilik artışı yaşandığında enerji kullanımı azalırken AI ile beraber verimlilik arttıkça modellere daha fazla yüklenecek olunması. Yani bundan sonra tam aksi yaşanabilir.

*****

Şant Manukyan: Yapay zeka konusunda finansal yatırım iki şekilde yapılabilir. Birinci yol: **Yapay zeka kullanan veya yapay zeka yatırımları yapan şirketlerin "hisse fiyatları artacak" kullanmayanların azalacak** diye varsayılır.

İkinci yol ise bir sonraki Yapay zeka hikayesini bulmak. İnternet kavramı hayatımıza ilk girdiğinde bu kadar önemli bir gelişmeden en fazla kazancı internet hizmeti sağlayıcılarının elde edeceği düşünülüyordu. Ama kazanan Amazon oldu. Hizmet sağlayıcılar veya ilk başarılı girişimler değil Google tekelleşti. Bu gözle baktığınızda **Nvidia çok kritik bir şirket olabilir ama kritik bir şirket olarak kalmayabilir.**

Okuduğum rapolar bu aşamada dalda görece alçakta bulunan meyvelerin memory (*NOT: HBM denilen yeni tip hafızalardan ve DDR5 denilen yeni bir bilgisayar hafızası yani RAM'dan bahsediyor*) ve networking sektöründe olduğunu belirtiyor.

Bir sonraki adım ise LLM'lerin (Large Language Model or. ChatGPT) emtialaşması. Yani şirketlerin işlerinde yaygın kullanıma kullanıma geçmesi. (*NOT: Burada da kastedilen ise bugün işte kullandığımız Windows, Microsoft vb yazılımlar gibi şirketlerin sürekli para ödeyeceği konuma gelmesi*)

*****

Ankara Sanayi Odası (ASO) Şubat ayı Meclis Toplantısında konuşan ASO Başkanı Seyit Ardiç: **Sanayicilerin orta ve uzun vadeli plan yapmakta zorlandığını, yüksek enflasyon ve kredi maliyetlerinin yatırım iştahını her geçen gün azalttığını** belirten Ardiç, dengeli bir strateji belirleyebilmek için istikrar ve güvenin şart olduğunu dile getirdi.

Rekabet ettikleri ülkelerle karşılaştırıldığında işçilik maliyetlerinin yukarıda kaldığını anlatan Seyit Ardiç, **asgari ücretin 1000 dolar seviyesine geldiğini, bunun da yeni pazarlara girişi zorlaştırdığını** bildirdi. Sanayinin ağırlıklı olarak ithalata dayalı ihracat yaptığı için önümüzdeki dönemde bilançolarda gerekli döviz pozisyonuna ulaşamayacağını ifade eden Ardiç, **faiz, amortisman ve vergi öncesi kârlılık (FAVÖK) oranının yüzde 15.4'e gerilediğini, firmaların yüzde 53.4 ile borçlanıp yüzde 15.4 FAVÖK marjıyla nasıl kâr edeceğini sordu.**

Çalışma saatlerinin azaltılacağına yönelik haberlerden bahseden Ardiç, EYT düzenlemesiyle zaten işgücünde azalma yaşandığını, mesai saatlerinin azalması halinde şu an yaşanan eleman sorunundan öte ilave işgücü ihtiyacının ortaya çıkacağını aktardı.

TL'nin reel değerinin geçen yıl Mayıs ayından bu yana en yüksek seviyesine ulaştığını ifade eden Seyit Ardiç, ihracatta rekabet üstünlüğünü sağlayan tek faktörün kur artışı olmadığını, ihracatçının da şapkasını önüne koyup düşünmesi gerektiğini belirtti.

*****

Rusya ödeme krizine arka kapı açtı: Artık kripto para kullanılacak

*****

Engin Tezcan: **Ürünü tasarlarken 2 adım önde olun, ürünü anlatırken 2 adım geride.** Ürünü tasarlarken 2 adım önde olmak muhtemelen zaten yaptığınız bir şey: Şu an girişimci olarak, belki bizim farkında bile olmadığımız bir soruna, yepyeni bir çözüm tasarladınız. Yani bizim 2 adım önümüzdesiniz. Sorunlarımızı yarın nasıl çözeceğimizi tasarlıyorsunuz.

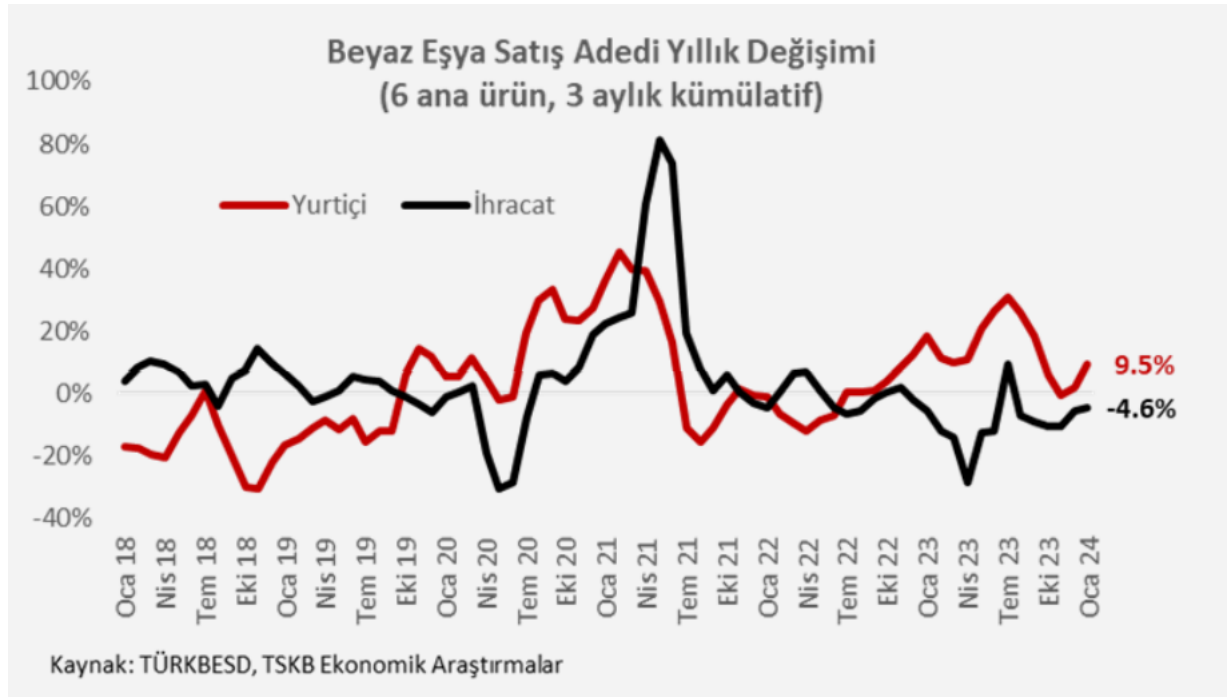
Ama sıra biz sıradan vatandaşla konuşmaya, yani pazarlamaya gelince, bizden 2 adım geride olmanız gerekiyor. Bu aşamada bizden 2 adım ileride olmanız, sizin için dezavantaj olmaya başlıyor. Çünkü 2 adım ileri gidebilmek için yaşadıklarınız ve öğrendikleriniz, sizi zehirlemiş oluyor. **Ürünüze, onu kullanacak insanların gözünden bakamayacak hale geliyorsunuz.**

Siz haftalar, aylar, belki de yıllardır ürününüz hakkında düşündüğünüz için, düşe kalka onlarca tecrübe yaşadığınız için, onunla yatıp onunla kalktığınız için, artık **ürününüz hakkındaki her şey size çok önemli ve vazgeçilemez görünüyor. Oysa ki öyle değil.**

Yeni nesil zimbirtinizin geçen hafta eklediğiniz o muhteşem özelliği, bizim hiç umurumuzda değil. Hiç. Biz daha ürünün ne işimize yarayacağını anlamadık.

Yeni bir ürünü ya da hizmeti bize anlatırken 2 adım önümüzde olursanız, filmi ortasından anlatmaya başlamış olursunuz. 2 adım geriye gelip, bize yol gösterin. Konuya bizim kadar bakır bakıp, bize filmin başını ya da sonunu anlatın. 2 adım önümüzden, bize başını izlemediğimiz filmin, detaylarla dolu ortasını anlatmayın.

*****

*****

Yatırımlar azalıyor: 2023'te resmi enflasyona göre yüzde 64,77 gayrıresmi enflasyona göre ise iki katına çıkması gereken teşvik belgeli yatırımlar önceki yıla göre yüzde 11,3 azalarak 1 trilyon 413 milyar liradan 1 trilyon 253 milyar liraya geriledi. Teşvikli yatırımlar kapsamında yaratılan istihdam ise 360 binden 345 bine indi. Yeni yatırımların payı da yüzde 70,2'den yüzde 67,3'e geriledi.

Dolayısı ile **yatırım sektörüne yatırım malı üreten firmaların yurtiçi talepde ciddi bir daralma yaşamaları öngörülüyor.**

*****

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde (YYÜ) görevli akademisyenler, yargılama süreçlerinin kısaltılması ve iş yükünün azaltılması amacıyla "Sanal Yargıç" adlı yapay zeka programı geliştirdi. Yapılan denemeler sonucu yüzde 87 başarı sağlandı.

*****

